

Orosz Adrienn

Kultúra a mátészalkai kistérségben

2010 nyarán kezdtem el egy empirikus kutatást lefolytatni szülőhelyemen, a mátészalkai kistérségben. Kutatásom célja alapvetően a mátészalkai kistérség kulturális életének megismerése. Ezen belül a kistérségben működő civil szervezetek kulturális célú tevékenységét vizsgáltam. Az eredmények ismertetésénél kitértem a finanszírozás mellett a kulturális programok gyakoriságára, a PR és marketingre, majd az érdeklődők száma és a célcsoportok mellett a szervezet ismertségére, az együttműködésre és a kapcsolat jellegére.

Kutatásom idődimenzióját tekintve keresztmetszeti, mivel vizsgálatom a 2010. évre vonatkozik. A vizsgált téma térbeli lehatárolását tekintve regionális, azaz nem egy településre, hanem nagyobb térbeli egységre kiterjedő. A kutatásom alapja lehet egy hasonló kérdéssel foglalkozó, megyei vagy nagyobb térdimenziójú kutatásnak.

Az önkormányzati integrációk rendszerét, a települések együttműködését - intézményi, gazdasági, egészségügyi, szociális, oktatási és egyéb területeken - már számos vizsgálaton, tanulmányon keresztül megismerhettük. Kevesebb azon munkák száma, amelyek a kistérségek közművelődésével, illetve a (zömében a kulturális célú) civil szervezetek kapcsolati rendszerével foglalkozna. A témaválasztás így igen aktuális a kistérségi rendszerek, és egy adott kistérség más oldalról történő megközelítésével foglalkozó vizsgálatok számára.

A téma kutatása a mátészalkai kistérség civil szervezetei mellett a téma iránt érdeklődők számára egyaránt fontos lehet. Válaszokat keresek arra, hogy 2010-ben milyen a kistérség non-profit szervezeteinek helyzete, és milyen mértékben valósul meg a kapcsolattartás, együttműködés a civil szervezetek között.

2008-ban készült a témához kapcsolódó dolgozat, melyhez kapcsolható a kutatásom.¹ Az újszerűségét a központi téma, a kulturális célú civil szervezet adja, hiszen korábban a kulturális témán belül ez a rész nem volt érintett.

A tanulmány gyakorlati hasznosíthatósága a kutatási eredményekben és az elemzésében valósul meg. Ezek alapján megoldást lehetne találni a civilek kapcsolati rendszerének fejlesztésére.

Az empirikus kutatás jellemzése

A kutatási módszer kvantitatív, mivel számszerű eredményeket kaptam, és nem találkoztam az alanyokkal. A kérdőív tíz kérdésből áll, tartalmaz nyitott és zárt kérdéseket. A lekérdezés online formában történt. A kistérség 42 kulturális tevékenységgel foglalkozó civil szervezetéhez jutott el online formában a kérdőív. A vizsgálni kívánt 42 szervezetből 20 alkalommal érkezett visszajelzés, melyből 18 kitöltött kérdőív jött létre. Az eredmények nagy részét oszlop- és kördiagram formájában összesítettem.

A kutatás logikai rendszere induktív, ugyanis empirikus megfigyelés után vonok le következtetéseket. A kérdőív kérdéseinek nagy része arra vonatkozott, hogyan látják a vezetők szervezetük helyzetét, működését és hatását.

Kutatásom alapvetően a mátészalkai kistérség kulturális életének megismerése miatt jött létre. Lényege az, hogy felmérje, 2010-ben milyen helyzetben voltak a civil szervezetek, milyen kapcsolati rendszert alakítottak ki és hogyan képzelték el működésüket.

¹ Máté Krisztina (2008): A mátészalkai kistérség kulturális térképe, Kézirat, Debrecen.

A „Civil szervezetek kulturális célú tevékenysége a mátészalkai kistérségben” című kérdőíves felmérés eredményei

A szervezet fő profilja, célkitűzése

Csak azokat a civil szervezeteket vizsgáltam, amelyek bejegyzett szervezetként működnek, és a célkitűzésük között a kulturális tevékenységgel való foglalkozás is szerepelt. Fontos kérdés volt a szervezet fő profiljának meghatározása. Erre a kérdésre elég különböző válaszok érkeztek. Voltak olyan szervezetek, amelyek részletesen kifejtették célkitűzésüket, amely magában foglalta például a kulturális és épített örökség védelmét, ápolását, környezetvédelmet, természetvédelmet, sportot, turisztikai programszervezést és a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenységet. A vizsgált szervezetek között visszatérőnek mondható a kulturális programok, rendezvények szervezése különböző célcsoportok számára. Emellett többen fontosnak tartják a hagyományőrzést, a különböző hagyományok, néptánc, kézművesség ápolását és az egyéb művészeti tevékenységek folytatását. Egy másik visszatérő célkitűzés volt az általános iskoláskorú gyermekekkel való foglalkozás, hiszen ezt több szervezet is megjegyezte a fő profiljának vázolásakor. Megjelent például szociálisan rászoruló diákok támogatása, diákok szabadidős tevékenységének szervezése, környezeti nevelés és tehetséggondozás. A civil szervezetek között vannak speciális profillal rendelkezők is. Ilyen az eltűnt emberek keresése. Ez a szervezet fő célkitűzéseként ezt tartja szem előtt, és így nem más civil szervezettel alakult ki kapcsolata, hanem a közcélú szolgáltatókkal (mentők, tűzoltók). Találunk ezen kívül adománygyűjtéssel, szociális munkával foglalkozó szervezetet ugyanúgy, mint olyat, amelyik célja az egészséges életmódra való nevelés. Utóbbi cél két szervezet profiljában is megjelent a kutatásban részt vettek közül. Végezetül pedig, egy civil szervezet támogatást nyújt a hátrányos helyzetű kistérségek, így elsődlegesen valószínűleg a mátészalkai kistérség számára.

Összességében úgy gondolom, hogy a kistérségben található civil szervezetek munkája nagyon sokrétű. Elmondható ez azok után, hogy a kutatás csak azokra a szervezetekre terjedt ki, amelyek kulturális tevékenységgel is foglalkoznak. Az eredmények összegzése után kiderült, hogy a szervezetek többségében nemcsak kulturális tevékenységgel foglalkoznak,

hiszen az ehhez kapcsolódó rendezvények szervezését csupán a szervezetek kis része jelölte meg fő célkitűzéseként.

A hazánkban található civil szervezetek tevékenységi területe sokszínűbb, mint a kutatásban részt vett szervezeteké. Az ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. adatai szerint a kulturális tevékenységen, a környezetvédelmen, az oktatáson, a polgári védelmen, a többcélú adományosztáson, a szociális ellátáson kívül tevékenységi területként jelenik meg az egészségügy, az ifjúság, a jogvédelem, a közbiztonság védelme, a kutatás és tudomány, a nemzetközi kapcsolatok, a politika, a sport, a szabadidő, a szakmai érdekképviselet, a településügy és a vallás. (ESZA 2011)

Finanszírozás

A non-profit szektor bevételei három fő forrásból származnak: állami támogatásból, magánadományokból és gazdálkodási tevékenység árbevételéből. A non-profit szektorbevételei forrásai 1998-ben a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján: állami támogatás 22,3 %, magánadományok 18,2 % és gazdálkodási tevékenység 59,5 %. (Kameniczky 2010)

A kutatás ezen részének eredményei alapján elmondható, hogy az elsődleges bevételi forrást a tagdíj jelenti. Emellett megjelenik az önkormányzati és a magánszemélyek általi támogatás is. Legkevésbé jellemző forrás pedig a szolgáltatásból származó bevétel. Az önkormányzati támogatást jellemzőként a szervezetek 33.3%, míg néha jellemző forrásként 38.9% jelölte meg. Öt szervezet pedig a felmérés alapján egyáltalán nem részesül ebben a támogatási formában.

Kiváló lehetőség lenne, ha az önkormányzatok újonnan születő intézményeik működtetését – sőt már létesítését is- civil szervezetekre bíznák. (Tóbiás 1999)

„Emellett a civil szervezetek bekapcsolódását az önkormányzati döntések előkészítésébe nagyban elősegíthetné, ha a jelenleg felaprózott szervezetek képesek lennének alulról megszervezni önmagukat, és az így létrehozott szervezeti forma létesítene kapcsolatot az önkormányzatokkal.” (Kákai 2004: 206-207)

A magyar civil szektor bevételei feladataihoz mérve igen szerények. Az állami finanszírozás az évek során jóval elmaradt ahhoz képest, hogy milyen dinamikus ütemben vállalta át a nonprofit szektor az állami feladatokat. Erre nyilván csak úgy találtak megoldást, hogy a kieső összegeket máshonnan pótolták. Az átvállalt feladatok finanszírozását elsődlegesen az önkormányzatoktól várják el.

A lakosság kezdi elfogadni a civil intézményeket, s szolgáltatásaikat. Természetesnek veszi, hogy ezen szervezetek állami támogatásból elégítik ki a helyi igényeket. A laikus polgár szerint is az önkormányzatnak kell lennie a finanszírozónak, az ellenőrző szervnek és a koordinálónak. Tehát: az önkormányzat mérje fel a lakosság igényét, bízson meg egy szervezetet annak az igénynek a kielégítésével, finanszírozza a működést, s ellenőrizze, hogy milyen színvonalon végzik el munkájukat.

Azoknál a feladatoknál, ahol normatíva van megállapítva, ott tulajdonképpen így is működik. Más kérdés, hogy sokszor a normatíva mellett nemigen tud az önkormányzat "jó gazdaként" egyéb, a működéssel járó költségeket átvállalni. Közben minden más tevékenységnél, szolgáltatásnál a támogatás lehetősége nagyon instabil. Az önkormányzatok arra hivatkoznak, hogy a költségvetésük az állam büdzséjétől függ, így nem tudnak hosszú távú szerződést kötni olyan szolgáltatásra, aminek nincs normatívája. Azt tudjuk, hogy a takarékosagra szorított önkormányzatok alatt nagyon sok színvonalas szervezet és szolgáltatás kerül lehetetlen helyzetbe a szerződéses finanszírozás hiányában. Szomorú tapasztalni azt a hősies küzdelmet, amit akár évekig is vívnak a szervezetek azzal, hogy pályázatokkal próbálkoznak, hogy az átmenetinek tűnő pénztelenséget pótolják.

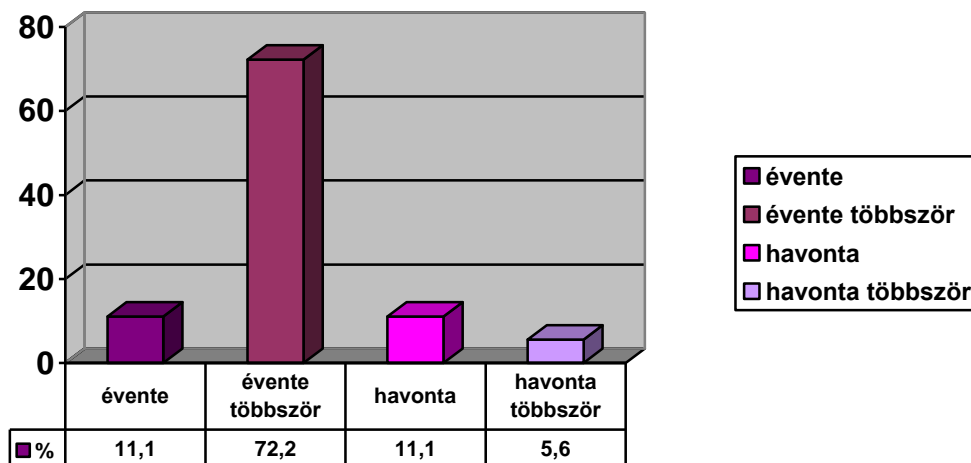
A normatív támogatásban részesülő szervezetek esetében sem lehetünk elégedettek. Az önkormányzati keretösszeg az ellátandók számától függ. Az alap- és szakellátási feladatokhoz viszont törvény írja elő, hogy milyen feltételeknek kell megfelelniük, milyen szakemberlétszámmal kell dolgozniuk a szervezeteknek. Ha ezek nem megfelelőek, akkor nem kapnak működési engedélyt. A civil intézmények önállóak, az önkormányzattal szerződő felek, akik vállalják a felelősséget, hogy megfelelően látják el a feladatot. A problémát legtöbbször az okozza, hogy a kevés anyagiakból mindkét kötelezettségnek nem tudnak megfelelni. Tehát vagy a törvényes előírások szerint nem tudnak működni, vagy az

önkormányzattól átvállalt feladatot nem tudják ellátni. A létszámleépítés minden szférában jól ismert, hatékony költségmegtakarító eszköznek számít. A civil szférában az ilyen helyzetekben, legtöbbször a létszámleépítés eszközével próbálják a pénztelenséget megoldani. Ezért lehetséges az, hogy hazánkban a törvény előírja a megfelelő létszámot. Ellenben azonban ezt nagyon sok civil szervezet nem tudja betartani. (Rénes 2005)

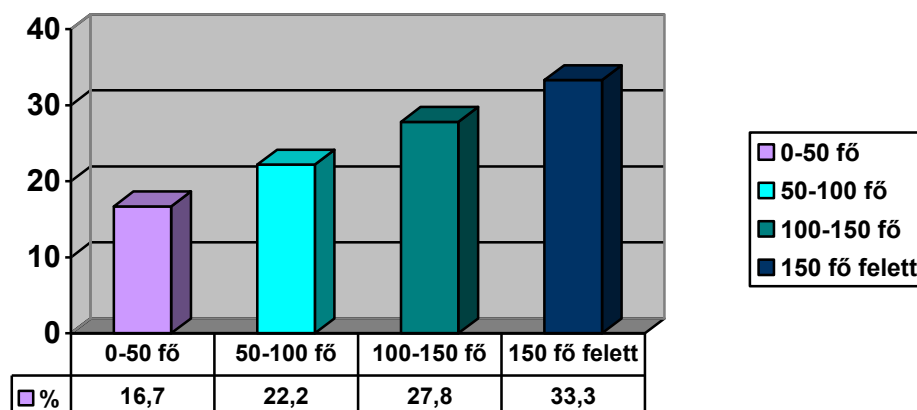
Kulturális programok gyakorisága és az érdeklődők száma

A kitöltők közül a legtöbben évente többször is szerveznek kulturális programokat. Ez a szervezetek több mint 72%-ára jellemző. Havonta többször viszont csak 5,6%-uk szervez ilyen jellegű rendezvényeket. A kutatás alapján 33,3 %-uk programjain 150 főtől több emberrel büszkélkedhetnek. Viszont csupán 50 főnél kevesebb látogató vesz részt a szervezetek 16,7 %-ának programjain. Az eredmények oszlopdiaagram formájában:

Kulturális programok gyakorisága

Érdeklődők száma

A kutatásban részt vett szervezetek több mint 1/3-a egyáltalán nem, 1/6-a csupán kezdetleges honlappal rendelkezik. Ez talán az oka lehet az alacsony látogatottságú rendezvényeknek. Megoldást jelentene, ha azok a szervezetek, amelyek nem üzemeltetnek honlapot, létrehoznának egyet, a meglévőeket pedig érdemes lenne fejleszteni, aktualizálni. Ez mindenképpen hozzájárulna a szervezetek népszerűségéhez is, mivel ma már szinte mindenki Internetezik. A weblapokon megjelenhetnének az aktuális és a várható programok, ezzel megszólítva az adott célközönseget.

PR és marketing

A nonprofit módon működéshez hozzátartozik a nyilvánosság is, ami biztosítja a leendő igénybevevőknek az információt a szolgáltatásról. Ezen kívül a szervezettel különböző módon kapcsolatban állóknak is fontos információk adhatóak a szervezet munkájáról, hatékonyságáról, eredményességéről. Fontos ez a kliensekkel való kapcsolat kialakításában is, de minden partner felé szükséges beszámolni a szervezet jelenlegi helyzetéről. Szóba jöhet itt sokféle partner: pl. adott település és megye civil szervezetei, országos szakmai szövetségek, szakmai kamarák, azonos tevékenységet folytató más szervezetek stb.

A vezetők sok esetben elsődlegesen a támogatók és a fenntartó felé tartják kötelességüknek a beszámolást, esetleg a pályázatok kiíróinak is, majd másodsorban a munkatársak és a klientúra következik, s kevesen látják szükségesnek más partnerekkel is megosztani

helyzetelemzésüket. Olykor országos szakmai tömörülések sem tudnak éppen ezért lobbizni a tagszervezeteikért, mert nem képesek letenni az asztalra komolyan értékelhető, megbízható, országos adatokra épülő beszámolókat, elemzéseket és tanulmányokat. (Rénes 2005)

A társadalmi célú marketing, a nyilvánosság segít abban is, hogy a potenciális adományozók felfigyeljenek a szervezet tevékenységére, a leendő kliensek ez által is informálódhatnak a szolgáltatásokról, és nem utolsósorban a szervezet által felvállalt problémákra, az általuk képviselt "ügyre" is fókuszálja az érdeklődést.

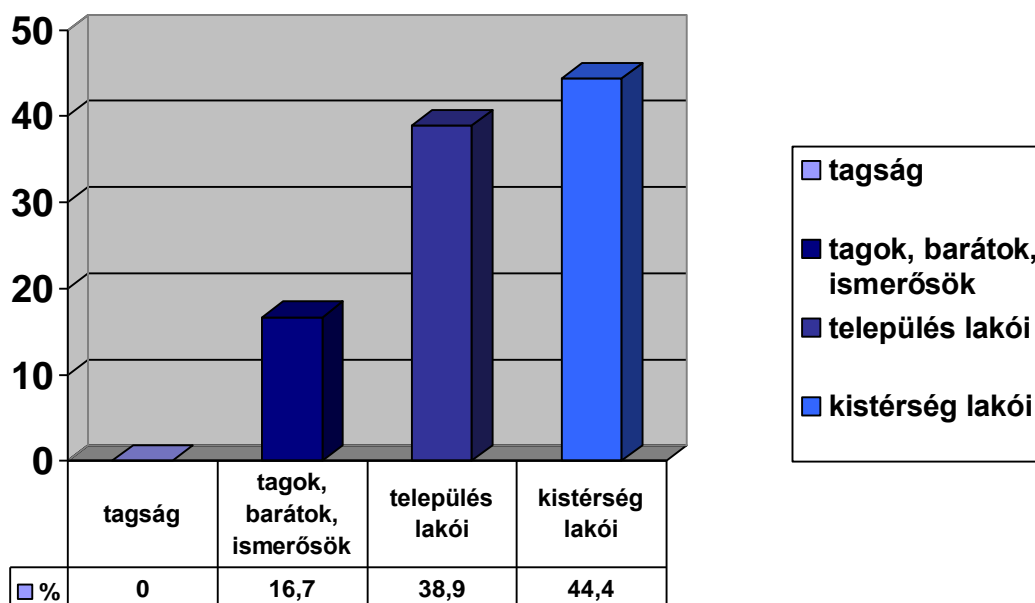
Bár a Public Relations tevékenység az üzleti élet, a profitorientált vállalatok szellemi terméke, természetesen a civil, a non-profit szférában is nélkülözhetetlen. Magyarországon számos önkormányzat, alapítvány, a civil szféra sok szereplője ismerte fel, hogy PR nélkül, ezen a területen sem lehet eredményeket elérni. A PR tevékenység semmiben sem különbözik a nyereségorientált és a civil szervezetek életében. A PR mindennapi gyakorlatában is alig van különbség. A civil, a non-profit szervezeteknek a ráutaltság miatt talán még fontosabb a Public Relations tevékenység, mint a nyereségorientált vállalatoknak, mert a marketing kommunikáció eszközrendszerét nem, vagy csak korlátozottan tudják igénybe venni. (Barát 1999)

Az egyesületek legnagyobb része a felmérés szerint programjainak hirdetése céljából az Internetet használja, második helyen a szóróanyagok (szórólap, plakát stb.) szerepelnek, míg utolsó helyre a rádió került. Utóbbi módszert csupán egyetlen szervezet alkalmazza, 77,8%-ára egyáltalán nem jellemző. Az Internet a legnépszerűbb helyet 13 válasszal nyerte el, tehát több, mint 72% használja PR stratégiaként. Ebben a kategóriában mind a saját honlap, mind az e-mail igénybe vétele szerepelt. A felsorolt válaszlehetőségek között még meg kell említenünk a televízió és az újság használatát, amely nem kapott ugyan kiemelkedő pozíciót, de a szervezetek egy része mindkét lehetőséget hasznosítja népszerűsítés szempontjából.

Célcsoportok

A kutatás az alábbi célcsoportok meghatározására is kiterjedt: tagság, tagok, barátok és ismerősök, település lakói, végezetül pedig a kistérség lakói. A vizsgált szervezetek közül a legtöbben ezt a választ adták: "kistérség lakóinak". Több, mint 44%-uk tekinti ezt a csoportot

az elsődlegesen megszólítottak között. Második helyen a település lakói szerepelnek célcsoportként. Ez az eredmény szorosan követi az első helyet 38,9%-kal. A tagok, a barátok és az ismerősök számára a szervezetek 16,7%-a szervez rendezvényeket a kutatásban részt vett szervezetek közül. Csak a tagság számára egyik szervezet sem szervez programokat az eredmények alapján.

A vizsgálatban részt vett szervezeteket figyelembe véve azok a civilek rendelkeznek weboldallal, amelyek a település, illetve a kistérség lakóit szólítják meg rendezvényeikkel. A honlapokat végignézve ezek az egyesületek sem határozzák meg konkrétan célcsoportjaikat, azonban a célkitűzések és az egyesületbemutatók alapján saját településük lakóit várják elsősorban programjaikra. Ezen belül korosztályokat egy kivétellel nem jelölték meg, hiszen az évente rendezett, nagyobb rendezvényekre általában az egészen kicsiktől az idősekig mindenkit várnak. A célcsoport meghatározása azoknál az egyesületeknél különösen nem jellemző, amelyek elsődleges célként a kulturális értékek feltárását, és a hagyományok ápolását adták meg. A célcsoportok leszűkítésének hiánya csak a szervezetek honlapjain tapasztalható. A szervezetvezetők a kérdőív kérdéseire válaszolva ugyanis meg tudták

határozni azt. A szervezet nyilván behatárolta, mely korosztályokat szeretnék megszólítani, hiszen ez szükséges minden rendezvény megszervezéséhez.

Szervezet ismertsége

Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy „Mennyire ismert a szervezet a kistérségben?” kedvező válaszok születtek. Az értékek 5-ös skálán voltak jelöltek, mely alapján 3, 61-es értékű végeredmény született.

A civil szervezetek ismertsége a szervezetvezetők szerint 3,61 az 5-ből, tehát az elnökök úgy gondolják, hogy szervezetüket a kistérség nagy részében ismerik (ez az érték a lakosok több, mint 70%-át jelenti). Ez azonban személyes tapasztalatom alapján koránt sincs így. A tapasztalat szerint, a szervezetek nagy részének nem nagyon ismert a munkássága. A kutatás lefolytatása előtt számomra nem egy neve csengett újan. Úgy gondolom, nagyobb gondot kellene fordítani a marketingre. Szórólapokat, különböző kiadványokat lehetne létrehozni. Emellett megoldást jelenthetne, ha létrejönnének a Nagyecsed Civil Információs Sarokhoz² hasonló közös honlapok, amelynek egyik célja a Nagyecsedben működő civil szervezetek közötti szoros kapcsolat kialakítása. Ezen a weblapon megtalálhatóak a már együttműködő egyesületek honlapjainak linkjei, így mindenki könnyen megismerkedhet az összes, már bekapcsolódott szervezettel. A közös weboldal létrejötte hozzájárulna a civil szervezetek ismertségének növeléséhez.

A civil szervezetek helyi érdekérvényesítésének, döntésbefolyásolásának egy lehetséges útja: civilek által létrehozott fórumok, kerekasztalok

Az önkormányzatok körében a 2000-es évek elején készített vizsgálat szerint a települések mindössze 5 százalékában tudnak arról, hogy az önkormányzat és a civil szervezetek között létezik valamilyen intézményes egyeztető fórum. Az egyeztető fórumok viszonylag új jelenségnek tekinthetők, hiszen többségüket 2001. után hozták létre és az évről évre megfigyelt számok nem mutatnak dinamikus növekedést. Ebből arra következtethetünk, hogy az „alulról” szerveződő formák kialakulása meglehetősen lassan halad.

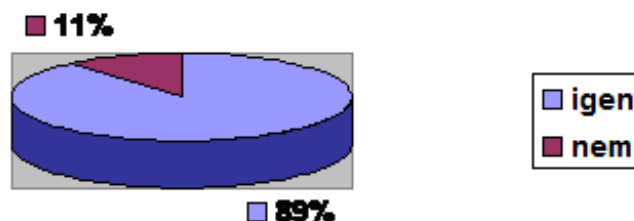
² Honlap: <http://ecsedcivil.5mp.eu/web.php?a=ecsedcivil&o=iZbjqzMoMv>

Az előbb említett kutatási adatok alapján a megyeszékhelyek civil szerveződései hajlamosabbak arra, hogy közös érdekvédelmi, egyeztető szerveződés formájában teremtsenek kapcsolatot az önkormányzatokkal. A különböző településeken működő szervezetek közötti kapcsolat esetlegesnek minősíthető, ami több tényezőnek is betudható. Egyrészt a civil szerveződések is meglehetősen bizalmatlanok egymás iránt, amit jól mutatnak azok a feszültségek is, amelyek a fórum vezetőjének megválasztása kapcsán jelentkeznek. Másrészt mindannyian ugyanarra a támogatásra számítanak, így elkerülhetetlen, hogy ellenfelekké váljanak. A szervezetek között csak akkor van egyeztetés, amikor annak szükségét érzik. (Kákai 2004)

Együtműködés és kapcsolat jellege

A kilencvenes évek második felére markánsan kirajzolódtak a civil szektor határvonalai, és a szektorban mélyreható változások mentek végbe a szervezetek megerősödésével, gazdasági szerepük növekedésével. A 90-es évek második felére a helyi társadalom demokratizálódásának fontos részeivé váltak, az önkormányzatok egyik lehetséges partnerévé, mind a döntések megalapozásában, mind pedig a lakosság megváltozott szükségleteire reagáló közszolgáltatások nyújtásában. (Zám – Nagy 2002)

Az eredmények alapján a legtöbben együttműködnek más, a kistérségben működő civil szervezettel/szervezetekkel. „Nem” választ csupán 11%-uk adott meg. Az eredmények összefoglalva kördiagramon:

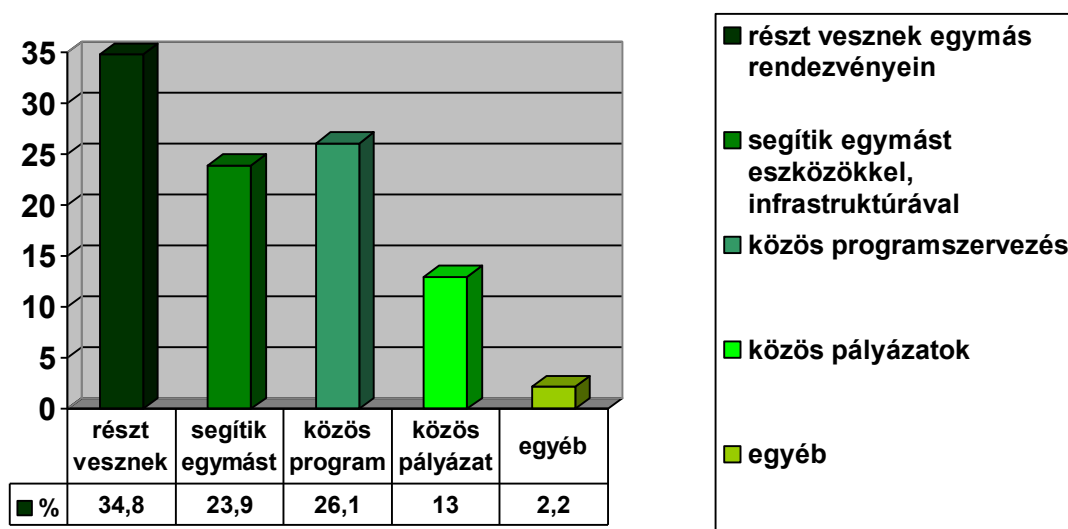

Tehát a vizsgálatban részt vett civil szervezetek jelentős része áll kapcsolatban más, ugyancsak ebben a kistérségben működő civil szervezettel. A kutatás a civilek közötti kapcsolat jellegére is kiterjedt. Az eredmények alapján elmondható, hogy a szervezetek 89%-

a ápol szoros kapcsolatot a kistérségben található más civil szervezet legalább egyikével, emellett a konkrét válaszok megadása után kiderült, hogy a megyében található más civil szervezetekkel is tartják a kapcsolatot. Az együttműködő civil szervezetek névleges példát is adtak egy kivétellel, aki azt vallotta, hogy civil tanácsadó központként a kistérség csaknem minden civil szervezetével tartja a kapcsolatot. A konkrét példák alapján a kitöltők egy része a többi kitöltővel áll kapcsolatban, viszont nagyobb része más szervezetekkel, amelyek nem töltötték ki a kérdőívet.

Úgy gondolom, fontos lenne a civil fórumok számának növelése a kistérségben, melyek segítségével a szervezetek nem csak megismerhetnék egymást, de meg is ismertethetnék munkájukat a kistérség többi civil szervezetével és a kistérség lakóival. Ez mindenképpen hozzájárulna különböző kapcsolatok építéséhez, illetve szorosabbra fűzéséhez.

A kapcsolat jellegére vonatkozó kérdésre a kitöltők közül a legtöbben ezt a választ adták: "részt vesznek egymás rendezvényein". Ezt a lehetőséget jelölte meg a szervezetek majdnem 35%-a. Az eredmények összefoglalásánál a második helyen a közös programszervezés szerepelt, míg a civil szervezetek 26,1%-a segíti egymást különféle eszközökkel vagy infrastruktúrával. Ennél a vizsgált területnél rákérdeztünk a közös pályázatírás népszerűségére is. Utóbbival a szervezetek csupán 13%-a él, emellett egyéb lehetőséget adott meg több, mint 2%-uk. Az eredmények oszlopdiagramon:

Összegzés

A kistérségben található civil szervezetek munkája nagyon sokrétű. Az eredmények összegzése után elmondható, hogy a szervezetek többségében nem csak kulturális tevékenységgel foglalkoznak, bár a kutatás csak ezekre a szervezetekre terjedt ki. Az ehhez kapcsolódó rendezvények szervezését csupán a szervezetek kis része jelölte meg fő célkitűzésként. A non-profit szektor bevételei három fő forrásból származnak: állami támogatásból, magánadományokból és gazdálkodási tevékenység árbevételéből. A mátészalkai kistérség civiljei számára az elsődleges bevételi forrást a tagdíj jelenti. Emellett megjelenik az önkormányzati és a magánszemélyek általi támogatás is. Legkevésbé jellemző forrás pedig a szolgáltatásból származó bevétel. A kitöltők közül a legtöbben évente többször is szerveznek kulturális programokat. Havonta többször viszont csak 5,6%-uk szervez ilyen jellegű rendezvényeket. A kutatás alapján 33,3 %-uk programjain 150 főtől több emberrel büszkélkedhetnek. Viszont csupán 50 főnél kevesebb látogató vesz részt a szervezetek 16,7 %-ának programjain. Az egyesületek legnagyobb része a felmérés szerint programjainak hirdetése céljából az Internetet használja, második helyen a szóróanyagok szerepelnek, míg utolsó helyre a rádió került. Ezt a módszert csupán egyetlen szervezet alkalmazza, 77,8%-ára egyáltalán nem jellemző. Az Internet a legnépszerűbb helyet 13 válaszlehetőséggel nyerte el, tehát több, mint 72% használja PR stratégiája részeként. Meg kell említenünk még a televízió és az újság használatát is, amely nem kapott ugyan kiemelkedő pozíciót, de a szervezetek egy része mindkét lehetőséget hasznosítja népszerűségének eléréséhez. Célcsoportok szempontjából a vizsgált szervezetek közül a legtöbben a kistérség lakóinak szerveznek programokat. Második helyen 38,9%-kal a település lakói szerepelnek célcsoportként. A tagok, barátok és az ismerősök számára a szervezetek 16,7%-a szervez rendezvényeket a kutatásban részt vett szervezetek közül. Csak a tagság számára pedig egyik szervezet sem szervez programokat. A civil szervezetek ismertsége a szervezetvezetők szerint 3,61 az 5-ből, tehát úgy gondolják, hogy szervezetük a kistérség nagy részében ismert. Ez az érték a lakosság több, mint 70%-át teszi ki. Az eredmények alapján a legtöbben együttműködnek más, a kistérségben működő civil szervezettel. Nemleges választ csupán 11%-uk adott meg. Az érdeklődők számának növelésére megoldást jelentene, ha azok a szervezetek, amelyek nem üzemeltetnek honlapot, létrehoznának egyet, a meglévőeket pedig érdemes lenne frissíteni. A weblapokon megjelenhetnének az aktuális és a várható programok, mellyel

megszólíthatnák az adott célközönséget. Úgy gondolom, nagyobb gondot kellene fordítani a marketingre. Szórólapokat, különböző kiadványokat lehetne nyomtatni, emellett megoldást jelenthetne, ha létrejönnének település szintű közös honlapok, amelyek például a szervezetek tevékenységét és honlapcímét összegzik. Az előzőleg felsoroltakon kívül fontos lenne a civil fórumok számának növelése a kistérségben, amelyek segítségével a szervezetek megismerhetnék és megismertethetnék egymás munkáját. Véleményem szerint mindezek hozzájárulnának a civil szervezetek közötti szoros kapcsolat kialakításához.

Irodalom

Barát Tamás (1999): A Public Relations szerepe a civil szervezetek életében. [Konferencia előadás]. Regionális és helyi együttműködési stratégiák tudományos konferencia. In: http://adata.hu/_Kozossegi_Adattar/DOKUMENT.Nsf/aeb5e4c08ec7c2ce852566f200140bd7/5af37eb302807e0fc12568e70046981d?OpenDocument, 2011-03-16 14:53

Dr. Kameniczky István (2010): A Regionális Érdekvédelem Alapítvány tanulmánya. A non-profit szektor szerepe a magyar gazdaságban. In: <http://www.nosza.hu/kutat/REVkutatas/1gazdasag/index.html>, 2011-03-20 16:40

Dr. Zám Mária - Nagy Ferenc (2002): A civil szervezetek működésének, gazdálkodásának jellemzői. In: <http://nonprofit.hu/?q=content/civil-szervezetek> m%C5%B1k%C3%B6d%C3%A9s%C3%A9nek-, gazd%C3%A1llkod%C3%A1s%C3%A1nak-jellemz%C5%91i-2002, 2011-03-18 15:32

ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. (2011): A Kft. honlapja. In: http://www.esza.hu/kereso/hazai_partner_kereso, 2011-03-31 19:40

Kákai László (2004): Önkormányzunk értetek, de nélkületek! Pártok és civil szervezetek a helyi társadalmakban, Budapest: Századvég Kiadó.

Rénes László (2005): A civil szervezetek működésének, fejlődésének feltételei. In: www.debreceni-istsz.hu/file_info/2000/info_2000_tavasz.doc, 2011-04-07 22:38

Tóbiás László (1999): Civil lehetőségek a közművelődésben. In: [www.nonprofit.hu/files/1/7/8/178_Civil%20lehetőségek.doc](http://www.nonprofit.hu/files/1/7/8/178_Civil%20lehetos%C3%A9gek.doc), 2011-03-16 14:40